

UNESCO Starptautiskajā dienā sievietēm un meitenēm zinātnē – iedvesmas stāsts

Publicēts: 10.02.2023.

[Zinātne](#)

Sestdien, 11.februārī, pasaulē atzīmē UNESCO Starptautisko dienu sievietēm un meitenēm zinātnē. Izglītības un zinātnes ministrija aicina noskatīties video ar Latvijas Universitātes Atomfizikas un spektroskopijas institūta Biofotonikas laboratorijas vadošo pētnieci Dr.phys. Ilzi Ļihačovu, kura izstrādāto portatīvo ierīci āda vēža diagnostikai rādīja mazajai

zinātniecei Eliānai.

Latvijas Universitātes un Rīgas Tehniskās universitātes pētnieki ar Eiropas Savienības fondu atbalstu izstrādājuši ierīci, kas nelielā izmēra un vieglā pielietojuma dēļ būs ērti izmantojami ārstu kabinetos agrīnai ādas melanomas un citu vēža paveidu (bazālo šūnu vēzis, plakanšūnu vēzis) diagnostikai, pēcoperācijas rētas uzraudzībai un audzēja recidīva laicīgai atpazīšanai.

📺 Video pētniece skaidro, kā ideja par ierīces izstrādi radusies, ko tā spēj un kāds labums no šādas iekārtas būs cilvēkiem.

Uzziņai:

Projekta mērķis bija izveidot un klīniski aprobēt jauna veida portatīvu ierīci un mākoņdatošanas servisu agrīnai ādas melanomas un citu vēža paveidu diagnostikai, pēcoperācijas rētas uzraudzībai un audzēja recidīva laicīgai atpazīšanai. Ar ierīci iegūst spektrālos un fluorescentos attēlus; iegūtos rezultātus pārraida bezvadu režīmā caur mobilo tīklu un attēlus apstrādā mākoņdatošanas servisā, diagnostiskiem rezultātiem var piekļūt attālināti. Bezkontakta ādas diagnostikai kombinē difūzās atstarošanās un fluorescences fotoizbalēšanas parametru attēlošanas metodes specifiskā ādas apgaismojumā. Prototipa ierīce un mākoņdatošanas serviss klīniski pārbaudīts uz dažādām ļaundabīgām un labdabīgām ādas veidojumu grupām Latvijas Onkoloģijas Centrā un ārstu prakses vietās. Šādas ierīces izveide būtiski uzlabo ādas vēža agrīnās diagnostikas un pēcoperācijas uzraudzības pieejamību, palielinot cilvēku dzīves ilgumu un kvalitāti. Projekta pētniecisko grupu veidoja pieredzējuši biofotonikas, elektronikas un onkoloģijas eksperti, kā arī jaunie zinātnieki no Latvijas Universitātes (LU) un Rīgas Tehniskās universitātes (RTU).

[Informācija un video: Centrālā finanšu un līgumu aģentūra \(CFLA\)](#)

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/unesco-starptautiskaja-diena-sievietem-un-meitenem-zinatne-2023>